

Justis- og beredskapsdepartementet
Innvandringsavdelingen
v/ ekspedisjonssjefen
Postboks 8005 Dep.
0030 Oslo

Deres ref:

Vår ref:

Dato:

Praksisforeleggelse etter utlendingsloven – § 26, jf utlendingsforskriften § 6-25

Innledning

Utlendingsdirektoratet (UDI) viser til Justis- og beredskapsdepartementets (JD) rundskriv [GI-22/2010](#) og [GI-23/2010](#) og forelegger med dette forslag til praksisendring for departementets godkjenning.

Praksisendringen vil medføre et særlig behov for klargjøring og forklaring for allmennheten, jf GI 23/2010 punkt 3 bokstav i.

Utlendingsdirektoratet har foretatt en gjennomgang av oppholdstillatelse som au pair, utlendingsloven § 26 første ledd bokstav a, jf utlendingsforskriften § 25. UDI har foretatt denne gjennomgangen for å gjøre saksbehandlingen mer effektiv samt at vi ønsker å styrke kulturutvekslingsaspektet ved ordningen. Vi viser til Regjeringens fellesføringer i Tildelingsbrev 2014, punkt 3.4.1. Her blir UDI bedt om å forenkle slik at vi kan få mer tid til kjerneoppgaver og øke kvaliteten i oppgaveløsningen.

Aupairordningen er regulert i UDI Rundskriv 2012-015. JD har tidligere instruert UDI i å foreta endringer i dette rundskrivet, se 2010-002-AI, 2011-012-GI og 2012-005-G. I 2011-012-GI uttaler JD at instruksjonen tar sikte på å styrke kulturaspektet og forhindre at au pairer utnyttes som billig arbeidskraft. UDI mener at vår foreslåtte praksisendring vil være en videreføring i tråd med hensynene bak JDs tidligere instruksjoner.

Vår anbefaling om ny praksis

Vi ønsker å fremme kulturutveksling og gjøre saksbehandlingen mer effektiv ved:

- Som klar hovedregel: en au pair kan ikke være fra samme opprinnelsesland som en eller flere medlemmer av vertsfamilien
- Tillatelse til å virke som au pair kan gis dersom vertsfamilien er av utenlandsk opprinnelse og hele vertsfamilien har minst 10

års botid i Norge. Vertsfamilien og au paires bør ikke ha samme morsmål

- Tillatelse til å virke som au pair kan gis dersom ett medlem av vertsfamilien er av utenlandsk opprinnelse. Medlemmet av vertsfamilien og au paires bør ikke ha samme morsmål
- Som hovedregel gir vi ikke tillatelse til å virke som au pair i Norge dersom utlendingen tidligere har vært au pair i Norden
- Som hovedregel gis det ikke tillatelse til å virke som au pair i Norge dersom utlendingen tidligere har hatt oppholdstillatelse i Norge

Hensyn bak forslagene

Au pair er ikke arbeid, ikke utdanning, men kulturutveksling. Dette er ordningens grunnleggende formål og mest omdiskuterte tema. Vi ser at ordningen slik den fungerer i dag blir vurdert opp mot om det foreligger utveksling av kultur, utnyttning av billig arbeidskraft eller innvandringsvei inn til Norge.

Vi ønsker å styrke kulturutvekslingen ved ordningen. Vi ønsker også å gjøre saksbehandlingen mer effektiv.

Samme nasjonalitet/utenlandsk opprinnelse – kulturutveksling?

Dagens rundskriv har på dette området lagt til rette for en utvikling av praksis der en søknad skal innvilges dersom den faller inn under omfattende unntaksbestemmelser.

I RS 2012-015 punkt 3.2 stilles det krav til vertsfamilien. Her heter det blant annet at vertsfamilien må ha god kjennskap til det norske samfunnet og i hovedsak benytte norsk språk i familiens dagligliv. Vertsfamilien må snakke norsk med au paires. Videre kan oppholdstillatelse gis selv om en eller flere i vertsfamilien har utenlandsk opprinnelse eller statsborgerskap. Avgjørende i vurderingen av om tillatelse skal gis vil alltid være om aupairordningens formål vil bli ivaretatt. Au paires må få god kjennskap til norsk språk og dagligliv ved å bo hos vertsfamilien.

Videre heter det i rundskrivet at vertsforeldrenes og au paires opprinnelsesland som hovedregel må være forskjellige. Under denne følger det så en rekke unntaksbestemmelser. Dersom én av vertsforeldrenes opprinnelsesland er lik au paires, kan tillatelse likevel gis dersom denne vertsforelderen har bodd minst 10 år i Norge. Unntaksvis kan tillatelse også gis når begge vertsforeldrene har utenlandsk opprinnelse, forutsatt at den ene vertsforelderens opprinnelsesland er forskjellig fra au paires og at begge vertsforeldrene har bodd minst 10 år i Norge. I enkelte tilfeller kan det også gis tillatelse selv om vilkårene knyttet

til botid og opprinnelsesland ikke er oppfylt. Det må da være overveiende sannsynlig at aupairordningens formål vil bli ivaretatt.

Slik dette er regulert her fremstår unntakene som mer fremtredende enn hovedregelen. Når vi skal vurdere om en søknad faller inn under unntakene, vil vurderingen dreie seg om vertsfamilien representerer norsk språk og kultur. Således må vi vurdere hvor «norsk» en vertsfamilie er. For oss fremstår dette som en svært vanskelig vurdering.

Når vi ser nærmere på begrepet «kulturutveksling» i aupairordningen, ser at vi at det opprinnelig er tenkt at au paires skal tilegne seg kulturen til vertsfamilien og «veksler» dette mot ytelser i form av lettere husarbeid/barnepass. Det foreligger altså ingen grunnleggende forutsetning så vidt vi kan se for at au paires også skal formidle sin egen kultur. UDI har dog bemerket i rundskrivet at det ikke er i strid med au pairordningen at au paires lærer vertsfamilien sitt eget språk.

Vi mener at det må foreligge en gjensidighet i utvekslingen av kultur. Dette mener vi vil styrke kulturaspektet ved ordningen. Dersom au paires språk og kultur allerede er representert i vertsfamilien, vil ikke au paires tilføre vertsfamilien sin kultur da denne allerede er ivaretatt i familien av det medlemmet(ene) med tilsvarende språk og kultur. Uansett om vi ikke legger til grunn at det må foreligge en gjensidighet i kulturaspektet, vil det være lite sannsynlig at au paires vil få god kjennskap til norsk språk og kultur gjennom et opphold hos en vertsfamilie med samme kulturelle bakgrunn.

Au paires fra samme opprinnelsesland som vertsfamilien er særlig utbredt fra Vietnam, men vi ser også en økende tendens fra Filippinene. Ut i fra dagens praksis blir flere av disse søknadene innvilget til tross for at vi tviler på om formålet er kulturutveksling.

Med dette utgangspunktet foreslår vi at vi legger hovedregelen til grunn og fjerner de detaljerte unntaksbestemmelsene her. Vi vil unngå en vurdering av hvor «norsk» en vertsfamilie er.

- Som klar hovedregel: en au pair kan ikke være fra samme opprinnelsesland som en eller flere medlemmer av vertsfamilien

I henhold til rundskrivet kan vi gi tillatelse dersom en eller flere medlemmer av familien er av utenlandsk opprinnelse, og unntaksvis dersom begge er av utenlandsk opprinnelse. Her skal vi vurdere i hvilken grad vertsfamilien representerer norsk språk og kultur. Au paires og vertsfamilien representerer altså ikke samme kultur eller opprinnelsesland. Vi er av den oppfatning at dersom begge vertsforeldrene er av utenlandsk opprinnelse, vil det som regel være et innslag av en annen kultur enn den norske. Likevel vil det her være tilfeller hvor disse familiene etter lengre botid i

Norge fremmer norsk språk og kultur. Her må vi vurdere hvor «norsk» en vertsfamilie er, men vi ønsker objektive kriterier for det. Vi tenker at vi kan regulere disse sakene på følgende måte:

- Tillatelse til å virke som au pair kan gis dersom vertsfamilien er av utenlandsk opprinnelse og hele vertsfamilien har minst 10 års botid i Norge. Vertsfamilien og au pairen bør ikke ha samme morsmål.

I de sakene hvor ett medlem av vertsfamilien er av utenlandsk opprinnelse, ønsker vi ikke å sette et botidskrav til dette familiemedlemmet. Vi må kunne anta at det andre medlemmet i vertsfamilien av norsk opprinnelse gir au pairen tilstrekkelig innblikk i norsk språk og kultur. Vi foreslår følgende:

- Tillatelse til å virke som au pair kan gis dersom ett medlem av vertsfamilien er av utenlandsk opprinnelse. Medlemmet av vertsfamilien og au pairen bør ikke ha samme morsmål

Tidligere au pair i Danmark – au pair-shopping?

I RS 2012-015 likestilles svenske og danske borgere med norske borgere. Svenske og danske borgere regnes ikke som utenlandske borgere, men forutsettes å representere samme språk og kultur som norske borgere når de opptre som vertsførelde i Norge.

UDI mottar i dag en betydelig mengde søknader fra au pairer som allerede har vært au pair i Danmark. Norge og Danmark utsteder i dag au pair tillatelser til utlendinger som har virket som au pair i det andre landet først.

Vi mener at vi kan fremme formålet med aupairordningen dersom au pairen kun kan ha ett au pair opphold i Norden. Dersom en utlending har vært au pair i Danmark har vedkommende allerede gjort seg kjent med norsk/dansk språk og kultur. Hovedformålet med et nytt au pair opphold i Norge fremstår således ikke som kulturutveksling, men arbeid. I tillegg vil et au pair opphold i Danmark og så et påfølgende opphold som au pair i Norge gi opp mot fire års sammenhengende au pair opphold innenfor samme kulturelle område.

Vi foreslår:

- Som hovedregel gir vi ikke tillatelse til å virke som au pair i Norge dersom utlendingen tidligere har vært au pair i Norden

Tidligere opphold i Norge

Vi mottar i dag en del søknader fra au pairer som har et tidligere opphold i Norge på et annet grunnlag enn au pair. Vi mener at denne gruppen da allerede har fått et innblikk i norsk språk og kultur, og at dette reduserer sannsynligheten for at kulturutveksling er hovedformålet med et påfølgende au pair opphold. Vi foreslår:

- Som hovedregel gis det ikke tillatelse til å virke som au pair i Norge dersom utlendingen tidligere har hatt oppholdstillatelse i Norge

Forslag til instruks

JD ber UDI foreta følgende justeringer i RS 2012 – 015 punkt 3, for å fremme kulturutveksling og gjøre saksbehandlingen mer effektiv ved:

- Som klar hovedregel: en au pair kan ikke være fra samme opprinnelsesland som en eller flere medlemmer av vertsfamilien
- Tillatelse til å virke som au pair kan gis dersom vertsfamilien er av utenlandsk opprinnelse og hele vertsfamilien har minst 10 års botid i Norge. Vertsfamilien og au pairen bør ikke ha samme morsmål
- Tillatelse til å virke som au pair kan gis dersom ett medlem av vertsfamilien er av utenlandsk opprinnelse. Medlemmet av vertsfamilien og au pairen bør ikke ha samme morsmål
- Som hovedregel gir vi ikke tillatelse til å virke som au pair i Norge dersom utlendingen tidligere har vært au pair i Norden
- Som hovedregel gis det ikke tillatelse til å virke som au pair i Norge dersom utlendingen tidligere har hatt oppholdstillatelse i Norge

Berostillelse

Det er ikke aktuelt med berostillelse.

Vurdering av administrative og økonomiske konsekvenser

Endringene vil medføre at UDI vil kunne øke sin produktivitet noe ved behandling av au pair saker. Utenriksdepartementet ved ambassaden i København vil få betydelig mindre arbeidsmengde på au pair feltet.

Tilbakemelding fra departementet

Ifølge rutine skal departementet innen åtte uker gi skriftlig tilbakemelding på UDIs praksisredegjørelse. UDI har ikke behov for en raskere tilbakemelding.

Med hilsen

Frode Forfang
direktør

Karl Erik Sjøholt
avdelingsdirektør